

Eduskunta

[1/3]

Sivistysvaliokunta

Asia: Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021 / HE 146/2020

Teemat:

1. PERUSTAI DOT

Perustaitojen oppimisen edistäminen vuonna 2021. Talousarvion painopisteet ja muut toimet perusopetuksen aikana opittavien perustaitojen, erityisesti luku-, lasku-, ja kirjoitustaidon turvaamiseksi kaikille. Oppimisvalmiuksien kehittymisen tukeminen varhaiskasvatuksessa. Perhetaustan merkityksen tasaamispyrkimykset ja tyttöjen ja poikien oppimiseröjen vähentämistavoitteet ja keinot vuonna 2021. Koronapandemian arvioidut vaikutukset vuonna 2020 perustaitojen oppimiseen ja toimet oppimisvajeiden poistamiseksi.

2. VARHAISEN TUEN TOIMIVUUS

Panostukset kolmiportaisen tukijärjestelmän toimivuuden ja saavutettavuuden kehittämiseksi ja varmistamiseksi vuonna 2021 peruskoulussa ja toisella asteella. Varhaiskasvatuksen varhaisen tunnistamisen ja tukemisen kehittäminen. Oppimista ja sosiaalista kanssakäymistä vaikeuttavien tarkkaavaisuus- ym. neuropsykologisten häiriöiden ja mielenterveysongelmien varhaisen havaitsemisen ja niihin tarvittavan tuen ja hoidon kehittämistoimet vuonna 2021. Oppilas- ja opiskelijahuollon resurssien varmistaminen vuonna 2021. Opettajien osaamisen kehittäminen. Koronapandemian vaikutus tukijärjestelmien toimivuuteen vuonna 2020 ja tuen riittävyyden varmistaminen tulevina vuosina.

Suomen Luokanopettajat ry kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi vuoden 2021 valtion talousarvioesityksestä.

Yleistä

Hallituksen esityksessä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021 on useita tärkeitä tavoitteita, jotka Suomen Luokanopettajat ry:n mielestä ovat oleellisia lasten ja nuorten hyvän elämän kannalta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet varhaiskasvatukselle, esi- ja perusopetukselle ja vapaalle sivistystyölle ovat oikeat.

Keskeistä on huolehtia, että opetuksen laatu ja tasa-arvo vahvistuvat, oppimistulokset paranevat ja eriarvoisuus vähenee.

On tärkeää huolehtia siitä, että esi- ja perusopetus toteutetaan laadukkaasti ja tuloksellisesti siten, että oppilaat saavuttavat jatko-opintojen edellyttämät valmiudet ja koulutuksen läpäisy entisestään paranee.

Kiitämme myös sitä, että edellä mainittujen asioiden lähtökohtana on tutkittuun tietoon ja vahvaan pedagogiikkaan perustuva kokonaisvaltainen näkemys oppijan kehityksestä, oppimisesta ja kasvusta.

Opettajien ammatillinen jaksaminen on yksi huolestuttava seikka. Yhä useammat opettajat uupuvat henkisen työkuorman kasvaessa ja esimerkiksi liian vähäisen oppilashuollon määrän johdosta. Talousarviossa on kehittämismaininta oppilashuoltoon, mutta suoranaisesti opettajien jaksamista ei ole nostettu kehittämisen kohteeksi.

Toiminnalliset tavoitteet

Useiden toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen keskiössä on Oikeus oppia -ohjelma. On hyvin tärkeää, että opetus- ja kulttuuriministeriö huolehtii ko. ohjelman toteuttamisesta niin, että saadaan konkreettisia tuloksia.

Oikeus oppia -ohjelman tavoitteissa on useita Suomen Luokanopettajat ry:n ajamia asioita, kuten oppimiserojen kaventaminen ja kolmiportaisen tuen mallin kehittäminen. Tuen toimivuuteen ja riittävyteen vaikuttavat myös kelpoisten erityisopettajien määrä ja opetusryhmien koko. Tiukentuneen kuntatalouden säästötoimena on ollut havaittavissa ryhmäkokojen vähittäistä uudelleen kasvua. Tähän asiaan ei talousarvioesityksessä ole suoraa huomiointia.

Uudet lukutaidot -kehittämishjelma on tarpeellinen monilukutaidon parantamiseksi.

Toiminnallisissa tavoitteissa on otettu myös huomioon koronavirusepidemiasta johtuvien vaikutusten vähentäminen.

Hallinnonalan määrärahat

Kiitämme merkittävää määrärahaa perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo -ohjelmaan. Talousarviossa on myös huomattava määräraha Opetushallituksen kautta opetustoimen henkilöstökoulutuksista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen, mikä on tärkeä tuki opettajien osaamisen kehittämisessä.

Kuntien valtionosuuksissa on laskelmiemme mukaan esi- ja perusopetukseen ja varhaiskasvatukseen noin 8 % pudotus vuoteen 2020 verrattuna, vaikka huomioimmekin lukiokoulutuksen momenttisiirron. Mikäli laskelmamme pitävät paikkansa, ilmaisemme huolestuneisuudesta tästä. Vaikka kehittämistyötä tehdään erilaisten ohjelmien ja harkinnanvaraisten avustusten ja määrärahojen kautta, ei perusopetuksen perusrahoitusta tule leikata, vaikka olisi nähtävissä ikäluokkien pieneneminen. Oppilasmäärien pienentyessä, olisi hyvä mahdollisuus tukea kuntia koulutuksen järjestämisen kehittämisessä ja laadun parantamisessa korottamalla oppilaskohtaisia valtionosuuksia.

Suomen Luokanopettajat ry

Marko Jokinen
Puheenjohtaja

